กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย

ลด•หยุด•ภัย

จุลสารเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านการจัดการสาธารณภัย

ปีที่ 16 ฉบับที่ 153 เดือนกุมภาพันธ์ 2562

รู้หลักใช้งาน

เกียร์ธรรมดา – เกียร์อัตโนมัติ

ถูกวิธี...ลดเสี่ยงอุบัติเหตุ

4 เรียนรู้ – รับมือ – ลดผลกระทบ ปัญหาหมอกควัน ...ชีวิตปลอดภัย

5 ป้องกัน – รู้ทัน – ลดเสี่ยงอุบัติภัย ช่วงเทศกาลตรุษจีน

รู้หลัก อพยพหนีไฟปลอดภัย ...ลดเสี่ยงสำลักควัน – ไฟคลอกเสียชีวิต

เรียนรู้หลักขับรถ – แก้ไขเหตุรถเสีย บนทางด่วนอย่างปลอดภัย ...ลดเสี่ยงอุบัติเหตุรุนแรง

เมื่อช่วงต้นปี พ.ศ.2562

พายุโซนร้อนปาบึกเคลื่อนตัวขึ้นฝั่งบริเวณอำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ทำให้เกิดคลื่นสูง ลมแรง และฝนตกเป็นบริเวณกว้าง แม้จะสร้างความเสียหายในระดับหนึ่ง แต่ไม่รุนแรงตามที่คาดการณ์ไว้ เนื่องจากการเตรียมพร้อมรับมือของทุกภาคส่วน รวมถึงความตื่นตัวของประชาชนในการปฏิบัติตามประกาศเตือนภัย นับเป็นโมเดลการรับมือภัยพิบัติของประเทศไทยในอนาคต ซึ่งสามารถนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพความเสี่ยงภัยในแต่ละพื้นที่

ท่ามกลางความแปรปรวนของสภาพอากาศในช่วงฤดูหนาว พื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑลต้องเผชิญกับสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 เกินค่ามาตรฐานในระดับที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ ประกอบกับสภาพอากาศปิดเป็นปัจจัยเสริมที่ทำให้สถานการณ์วิกฤตมากขึ้น รัฐบาลจึงได้ดำเนินมาตรการป้องกันในระยะเร่งด่วน ด้วยการควบคุมสาเหตุหลักของการเกิดฝุ่นละออง ทั้งการคมนาคมขนส่ง การก่อสร้าง และการเผาในที่โล่ง รวมถึงการปฏิบัติการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า โดยจัดทำฝนหลวง ฉีดพ่นละอองน้ำ และแจกจ่ายหน้ากากอนามัย เพื่อลดผลกระทบจากปัญหาฝุ่นละอองให้คลี่คลายโดยเร็วที่สุด

อย่างไรก็ตาม แม้ประเทศไทยมีแนวโน้มเกิดภัยพิบัติบ่อยครั้ง รุนแรง และซับซ้อนมากขึ้น ด้วยความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการเตรียมพร้อมรับมือภัยพิบัติ และความตระหนักของประชาชนในการร่วมลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ ถือเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้การจัดการสาธารณภัยของประเทศเป็นระบบตามมาตรฐานสากล ซึ่งจะช่วยสร้างภูมิคุ้มกันให้คนไทย “รู้รับ – ปรับตัว – ฟื้นเร็วทั่ว – อย่างยั่งยืน”

แล้วพบกันใหม่ฉบับหน้า

สวัสดีค่ะ

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา	ชยพล	ริติศักดิ์
บรรณาธิการ	ชัยณรงค์	วาสนะสมสิทธิ์
	เชษฐา	โมสิกรัตน์
	จุรีรัตน์	เทพอาสน์
ผู้ช่วยบรรณาธิการ	ศิริวรรณ	จุลวนิชรัตนา
กองบรรณาธิการ	พัลลรินทร์	ภูกิจ
	มณียฉัตร	มาสมภพ
	เดือนเพ็ญ	ประทุม
	สุวารี	มิ่งเมือง
	ดังนภสร	แจ้งเอี่ยม
	ชุดาภา	ภัทรกรรม
	เบญจมาศ	เชียรวิชัย

รู้หลักใช้งาน

เกียร์ธรรมดา – เกียร์อัตโนมัติ

ถูกวิธี...ลดเสี่ยงอุบัติเหตุ

หลายครั้งที่มักเกิดอุบัติเหตุ จากการใช้งานเกียร์ไม่ถูกต้อง ซึ่งมีสาเหตุจากผู้ขับขี่ขาดความระมัดระวังและไม่เข้าใจระบบการทำงานของเกียร์ เพื่อความปลอดภัย กระทรวงมหาดไทย โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) ขอแนะผู้ขับขี่เรียนรู้หลักการใช้งานเกียร์ธรรมดาและเกียร์อัตโนมัติอย่างถูกวิธี ดังนี้

เกียร์ธรรมดา

เรียนรู้การใช้งาน

ศึกษาตำแหน่งเกียร์และเรียนรู้การใช้งานอย่างถูกต้อง

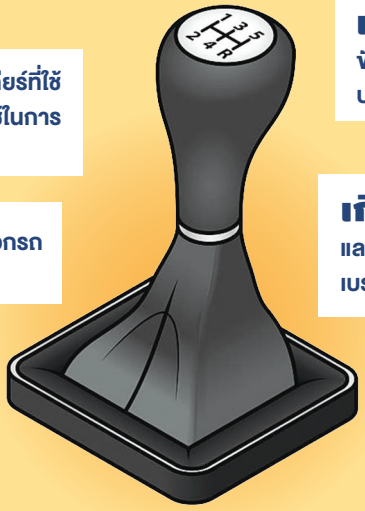

เกียร์ 1 เป็นเกียร์ที่ใช้ความเร็วต่ำสุด ใช้ในการออกรถ

เกียร์ 2 ใช้กรณีออกรถขณะที่รถไม่ได้จอดสนิท

เกียร์ 3 ใช้เมื่อขับรถขึ้นเนิน หรือเส้นทางเสี่ยงอันตราย

เกียร์ 4, 5 ใช้เมื่อขับรถด้วยความเร็วบนเส้นทางปกติ

เกียร์ N ใช้เมื่อหยุดรถและดับเครื่องยนต์ โดยดึงเบรกมือทุกครั้งที่จอดรถ

เกียร์ R ใช้สำหรับถอยหลัง

การสตาร์ทรถ

- **ตรวจสอบเกียร์ให้อยู่ในตำแหน่งเกียร์ว่างก่อนสตาร์ทรถ** เพราะหากเกียร์อยู่ในตำแหน่งอื่นอาจทำให้เกิดอุบัติเหตุได้
- **เหยียบคลัตช์ค้างไว้ทุกครั้งที่สตาร์ทรถ** จะช่วยป้องกันอุบัติเหตุจากรถพุ่งไปข้างหน้ากรณีไม่ได้เข้าเกียร์ว่าง

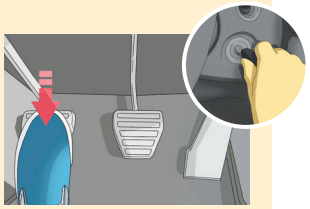

การเลือกใช้เกียร์

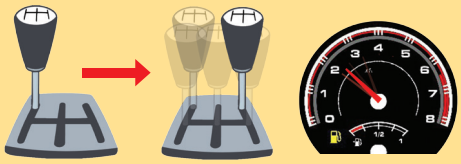

- **ใช้เกียร์ให้เหมาะสมกับความเร็วและสภาพเส้นทาง** จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการขับรถ
- **เปลี่ยนเกียร์เมื่อเร่งหรือลดความเร็ว** โดยรอบเครื่องต้องไม่ต่ำหรือสูงเกินไป (2,000 - 3,000 รอบ/นาที)

- **ใช้เกียร์ 1 หรือ 2 เมื่อขับรถผ่านเส้นทางลาดชันมาก** จะช่วยฉุดกำลังรถ ทำให้หยุดรถหรือเข้าโค้งอย่างปลอดภัย
- **ใช้เกียร์ต่ำเมื่อขับรถลงเขาหรือทางลาดชัน** เพื่อประคองความเร็วให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม

- **ใช้เกียร์ต่ำเมื่อต้องแซงรถ** เพื่อให้มีกำลังในการเร่งความเร็วรถ จะช่วยป้องกันอุบัติเหตุจากการแซงไม่พ้น
- **ใช้เกียร์ว่างและดึงเบรกมือทุกครั้งที่จอดรถ** เพื่อป้องกันรถเคลื่อนตัว ทำให้เกิดอุบัติเหตุได้

ข้อควรระวังในการขับรถเกียร์ธรรมดา

- **ไม่จับเกียร์ตลอดเวลาที่ขับรถ** เนื่องจากจะเหลือมือบังคับพวงมาลัยเพียงข้างเดียว เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินจึงไม่สามารถแก้ไขสถานการณ์ได้ทันท่วงที

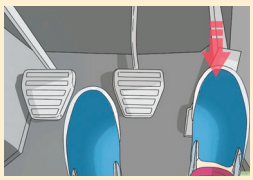

- **ไม่วางเท้าไว้ที่แป้นคลัตช์ตลอดเวลา** เพราะทำให้คลัตช์สึกหรอหรือไหม้ได้ ทุกครั้งหลังเปลี่ยนเกียร์ให้ยกเท้าออกจากแป้นคลัตช์
- **ไม่เร่งเครื่องขณะใช้เกียร์สูงเมื่อรอบเครื่องต่ำ** เพราะทำให้เครื่องยนต์ทำงานหนัก และชุดเกียร์สะสมความร้อนมาก ส่งผลให้เครื่องยนต์ร้อนจัด ก่อให้เกิดอุบัติเหตุได้

ข้อควรปฏิบัติเพื่อป้องกันรถไหลขณะขับขึ้นทางลาดชันหรือสะพาน

- **ปลดเกียร์ว่างพร้อมดึงเบรกมือ**

- **เหยียบคลัตช์และเข้าเกียร์ 1**
- **เหยียบคันเร่งช้าๆ พร้อมปลดเบรกมือ**

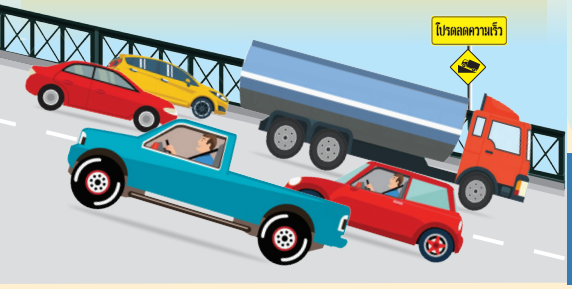

เกียร์อัตโนมัติ

ศึกษาและเลือกใช้เกียร์ให้เหมาะสม

เกียร์ P ใช้สำหรับจอดรถในตำแหน่งที่ไม่กีดขวางรถคันอื่นหรือจอดบริเวณที่ลาดชัน

เกียร์ R ใช้สำหรับถอยหลัง ซึ่งผู้ขับขี่ควรเหยียบเบรกทุกครั้งที่เข้าเกียร์ถอยหลัง

เกียร์ N เป็นตำแหน่งเกียร์ว่าง ใช้กรณีหยุดรถชั่วคราวบนทางราบหรือจอดรถกีดขวางเส้นทาง

เกียร์ D ใช้สำหรับขับรถในเส้นทางปกติ

เกียร์ S L หรือ D3 ใช้เมื่อขับรถผ่านเส้นทางลาดชัน และต้องใช้ความเร็วต่ำ

การใช้งานรถเกียร์อัตโนมัติ

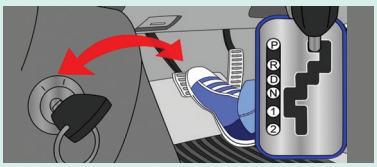

- **สตาร์ทรถขณะที่เกียร์อยู่ในตำแหน่ง P และเหยียบเบรกค้างไว้** เพราะหากเกียร์อยู่ระหว่าง P - R แรงสั่นสะเทือนอาจทำให้เกียร์เลื่อนไปตำแหน่งเกียร์ R ก่อให้เกิดอุบัติเหตุได้

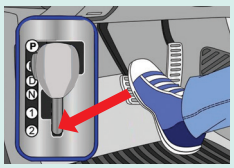

- **เปลี่ยนเกียร์เมื่อรถจอดสนิท** จะช่วยป้องกันอุบัติเหตุและยืดอายุการใช้งานของระบบเกียร์

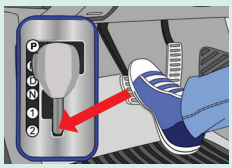

- **เหยียบเบรกเมื่อเปลี่ยนเกียร์** เพื่อป้องกันรถเดินหน้าหรือถอยหลังอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุได้

การจอดรถเกียร์อัตโนมัติ

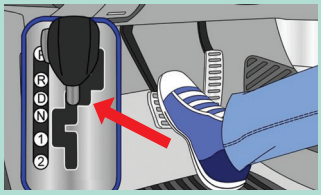

- **กรณีรถติดหรือจอดรถในช่วงเวลาสั้นๆ**
  - **ใช้เกียร์ D โดยเหยียบเบรกค้างไว้** ห้ามยกเท้าออกจากแป้นเบรก เพราะจะเกิดอุบัติเหตุได้
- **กรณีหยุดรถเป็นเวลานาน**
  - **เลื่อนเกียร์ไปตำแหน่ง N และดึงเบรกมือ** เพื่อป้องกันรถเคลื่อนตัว
- **กรณีจอดรถบริเวณที่ลาดชัน**
  - **เลื่อนเกียร์ไปตำแหน่ง P พร้อมดึงเบรกมือ** เพื่อป้องกันรถเคลื่อนตัว ก่อให้เกิดอุบัติเหตุได้
  - **ห้ามเลื่อนเกียร์ไว้ตำแหน่ง D แล้วดึงเบรกมือ** เพราะรถจะเคลื่อนตัว ทำให้เกิดอุบัติเหตุได้

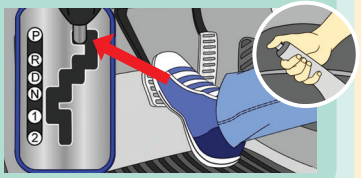

ข้อควรระวังในการใช้งานเกียร์อัตโนมัติ

- **ไม่เปลี่ยนเกียร์ในขณะที่ขับรถด้วยความเร็วสูง** เพราะอาจทำให้รถเสียการทรงตัว ก่อให้เกิดอุบัติเหตุได้ ควรเปลี่ยนเกียร์ในขณะที่รถจอด
- **ไม่ใช้เกียร์ 2 เมื่อขับรถด้วยความเร็วสูง** เพราะจะทำให้รอบเครื่องสูงจนรถลื่นไถลหรือเสียการทรงตัวออกนอกเส้นทาง

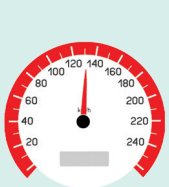

น่ารู้ ผู้ขับขี่ควรศึกษาและเรียนรู้ระบบการทำงานของเกียร์ พร้อมหมั่นฝึกฝนการเปลี่ยนเกียร์ให้ชำนาญ และจดจำตำแหน่งเกียร์อย่างแม่นยำ โดยใช้ประสาทสัมผัสแทนการเหลือบมองแป้นเกียร์ จะช่วยป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นได้

เรียนรู้ – รับมือ – ลดผลกระทบ ปัญหาหมอกควัน ...ชีวิตปลอดภัย

หมอกควัน เป็นปัญหาที่มักเกิดในช่วงปลายฤดูหนาวต่อเนื่องต้นฤดูร้อน เนื่องจากสภาพอากาศหนาวเย็น แห้งแล้ง สภาพภูมิประเทศที่เป็นแอ่งกระทะ รวมถึงเกษตรกรนิยมเผาวัชพืชและตอซังข้าว ทำให้สถานการณ์หมอกควันทวีความรุนแรงมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ เป็นอันตรายต่อสุขภาพ และเพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ เพื่อความปลอดภัย กระทรวงมหาดไทย โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) ขอแนะข้อควรปฏิบัติเพื่อป้องกันและลดผลกระทบจากปัญหาหมอกควัน ดังนี้

การป้องกันปัญหาหมอกควัน

- **ไม่ประกอบกิจกรรมที่เพิ่มปริมาณหมอกควัน** อาทิ เผาขยะ วัชพืช หรือตอซังข้าว จุดธูปเทียน สูบบุหรี่ ประกอบอาหารหรือปิ้งย่าง โดยใช้เตาถ่าน

- **หลีกเลี่ยงกิจกรรมที่ทำให้เกิดไฟป่า** โดยไม่เผาขยะ วัชพืช วัสดุทางการเกษตร หรือตอซังข้าว ไม่จุดไฟหาของป่าหรือล่าสัตว์ รวมถึงไม่ทิ้งก้นบุหรี่บริเวณที่มีวัสดุติดไฟง่าย

- **เตรียมพื้นที่ทำการเกษตรโดยการฝังหรือไถกลบ** หากจำเป็นต้องเผาวัชพืชและวัสดุทางการเกษตร ให้จัดทำแนวกันไฟล้อมรอบพื้นที่การเกษตร และใช้น้ำราดดับไฟให้สนิททุกครั้ง

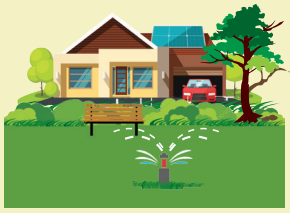

- **เพิ่มความชื้นในอากาศ** อาทิ รดน้ำต้นไม้ ฉีดพ่นละอองน้ำ ปลูกพืชคลุมหน้าดิน จะช่วยลดปริมาณฝุ่นละอองในอากาศ

- **กำจัดขยะอย่างถูกวิธี** โดยฝังกลบหรือเผาในภาชนะที่มีฝาปิดมิดชิด หลีกเลี่ยงการเผาในที่โล่งแจ้ง โดยเฉพาะขยะประเภทสารพิษ เพราะจะเพิ่มปริมาณหมอกควันในอากาศ

- **ลดการใช้ยานพาหนะ** โดยใช้บริการขนส่งสาธารณะ ขี่รถจักรยาน หากขับรถให้เลือกใช้เชื้อเพลิงที่มีค่าออกเทนสูง หรือใช้พลังงานทางเลือก

การดูแลสุขภาพกรณีอาศัยในพื้นที่ประสบปัญหาหมอกควัน

- **ไม่ออกกำลังกายและทำงานที่ต้องออกแรงมากในที่โล่งแจ้ง** เพราะร่างกายจะสูดดมฝุ่นละอองเข้าไปในปริมาณมาก

- **เลือกใช้หน้ากากอนามัยแบบครั้งเดียวทิ้ง** โดยเปลี่ยนหน้ากากอนามัยทุกวัน หรือเมื่อเริ่มหายใจไม่สะดวก เพื่อช่วยซับกรองและป้องกันฝุ่นละอองเข้าสู่ร่างกาย

- **ดูแลกลุ่มเสี่ยงต่อการเจ็บป่วยเป็นพิเศษ** โดยเฉพาะเด็กเล็ก ผู้สูงอายุ สตรีมีครรภ์ และผู้ป่วยโรคระบบทางเดินหายใจและภูมิแพ้ หากมีอาการผิดปกติ ให้รีบพาไปพบแพทย์

- **จัดเตรียมยาที่จำเป็นไว้ให้พร้อม** โดยเฉพาะผู้ที่มีโรคประจำตัว ควรเตรียมยาและพกติดตัวไว้ หากอาการกำเริบ จะช่วยรักษาอาการในเบื้องต้น

- **สังเกตอาการผิดปกติของร่างกาย** หากระคายเคืองตา แสบจมูก แน่นหน้าอก หรือหายใจลำบาก ให้รีบไปพบแพทย์

การลดผลกระทบจากปัญหาหมอกควัน

- **ใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายจากหมอกควัน** โดยสวมแว่นตา เพื่อป้องกันการระคายเคืองตา สวมหน้ากากอนามัยหรือใช้ผ้าชุบน้ำหมาดๆ ปิดปากและจมูก เพื่อลดการสูดดมฝุ่นละอองเข้าสู่ร่างกาย

- **ปิดประตูและหน้าต่างให้มิดชิด** พร้อมใช้ผ้าชุบน้ำอุดตามช่องระบายอากาศ เพื่อมิให้ฝุ่นละอองลอยเข้ามาในบ้าน
- **ลดหรืองดการประกอบกิจกรรมนอกบ้าน** โดยเฉพาะบริเวณที่มีฝุ่นละอองปกคลุมหนาแน่น หากจำเป็นให้สวมหน้ากากอนามัยชนิดกรอง 3 ชั้น เพื่อป้องกันการสูดดมฝุ่นละอองเข้าสู่ร่างกาย

- **เพิ่มความระมัดระวังในการขับรถผ่านเส้นทางที่มีหมอกควันปกคลุม** โดยเปิดไฟหน้ารถ ไฟตัดหมอก ไม่ขับรถเร็ว ไม่แซงหรือเปลี่ยนช่องทางกะทันหัน

น่ารู้ หากอาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ประสบปัญหาหมอกควันและฝุ่นละอองเป็นเวลานาน ควรติดตั้งระบบกรองอากาศในที่อยู่อาศัย โดยเลือกใช้แบบที่ถอดล้างได้ เพื่อลดผลกระทบจากการสูดดมฝุ่นละอองต่อร่างกาย

ป้องกัน-รู้ทัน-ลดเสี่ยง อุบัติภัยช่วงเทศกาลตรุษจีน

การประกอบพิธีกรรมตามประเพณีปฏิบัติในช่วงเทศกาลตรุษจีนด้วยความระมัดระวัง ถือเป็นการเริ่มต้นการดำเนินชีวิตที่เป็นสิริมงคล ซึ่งเต็มเปี่ยมด้วยความสุขและความปลอดภัย

...เริ่มต้นชีวิตปลอดภัย

เทศกาลตรุษจีน ตามธรรมเนียมประเพณีปฏิบัติมักมีการจุดธูปเทียนบูชาเทพเจ้าและไหว้บรรพบุรุษ การเผากระดาษเงินกระดาษทอง การจุดประทัด รวมถึงการเดินทางท่องเที่ยวตามสถานที่ต่างๆ จึงเป็นช่วงที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติภัยสูงกว่าปกติ เพื่อความปลอดภัย กระทรวงมหาดไทย โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) ขอแนะข้อควรปฏิบัติเพื่อป้องกันอุบัติภัยช่วงเทศกาลตรุษจีน ดังนี้

อัคคีภัย

- **ปิดเตาแก๊สและวาล์วถังก๊าซทุกครั้งหลังประกอบอาหาร** ไม่อุ่นอาหารทิ้งไว้โดยไม่ดูแล หากจำเป็นต้องอุ่นอาหารเป็นเวลานานให้เปิดใช้ไฟอ่อน เพื่อป้องกันเพลิงไหม้

- **ใช้เชิงเทียนและกระถางธูปที่เป็นวัสดุทนไฟ** ห้ามจุดธูปเทียนทิ้งไว้ หรือจุดจำนวนมาก รวมถึงดับไฟให้สนิทหลังใช้งานหรือก่อนออกจากบ้าน

- **เผากระดาษเงินกระดาษทองในภาชนะทนไฟ** หรือเผาในที่โล่งแจ้ง ห่างจากแหล่งเชื้อเพลิงและวัสดุติดไฟง่าย พร้อมจัดเตรียมถังน้ำไว้ใกล้ๆ หากไฟลุกลามจะได้ควบคุมเพลิงทันท่วงที

- **ตรวจสอบอุปกรณ์ไฟฟ้าให้ใช้งานอย่างปลอดภัย** โดยเฉพาะโคมไฟประดับและไฟกะพริบบริเวณศาลเจ้าที่จีน (ตี่จู้เอี๊ยะ) รวมถึงปิดสวิตช์ไฟและถอดปลั๊กไฟทุกครั้งหลังใช้งานหรือก่อนออกจากบ้าน

เตือนใจ กรณีใช้เตาถ่านประกอบหรืออุ่นอาหาร ควรใช้น้ำราดดับไฟให้สนิททุกครั้งหลังใช้งาน เพื่อป้องกันสะเก็ดไฟกระเด็นไปติดเชื้อเพลิง ทำให้เกิดเพลิงไหม้

อุบัติเหตุทางถนน

- **เตรียมสภาพร่างกายให้พร้อมขับรถ** โดยพักผ่อนให้เพียงพอ ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ไม่ทานยาที่มีฤทธิ์กดประสาท เพราะอาจหลับในขณะขับรถ

- **ตรวจสอบรถให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน** ทั้งเครื่องยนต์ ระบบเบรก สัญญาณไฟ และยาง พร้อมเติมน้ำในหม้อน้ำ น้ำมันคลัตช์ น้ำมันเบรก น้ำมันเกียร์ให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม

- **วางแผนและเลือกใช้เส้นทางที่ปลอดภัย** โดยศึกษาข้อมูลเส้นทางล่วงหน้าจากเว็บไซต์ แอปพลิเคชัน แนะนำเส้นทาง หรือระบบนำทางอัจฉริยะ

- **เพิ่มความระมัดระวังเมื่อขับรถผ่านเส้นทางเสี่ยงอุบัติเหตุ** อาทิ เส้นทางที่ชำรุด หรืออยู่ระหว่างการซ่อมแซม ทางโค้ง ทางแยก ทางขึ้น-ลงสะพาน หรือเส้นทางที่ทัศนวิสัยไม่ดี

- **ปฏิบัติตามกฎจราจรอย่างเคร่งครัด** เร็ว เมา โทร ง่วงไม่ขับ ไม่แซงหรือเปลี่ยนช่องทางในระยะกระชั้นชิด ไม่ขับชิดท้ายรถคันหน้ามากเกินไป

- **จอดรถพักในบริเวณที่ปลอดภัย** ทุกระยะทาง 150 กิโลเมตร หรือทุก 2 ชั่วโมง หรือเมื่อมีอาการง่วงนอน เพื่อป้องกันอุบัติเหตุจากการหลับใน

เตือนใจ ผู้ขับขี่ควรจัดเตรียมอุปกรณ์ฉุกเฉินไว้ประจำรถ อาทิ แม่แรง สายพ่วงแบตเตอรี่ ยางอะไหล่ ชุดอุปกรณ์ลาก พ่วง จูง รวมถึงตรวจสอบให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน

อุบัติภัยจากประทัด

- **ไม่จุดประทัดในพื้นที่เสี่ยงเพลิงไหม้** โดยเฉพาะในบ้านเรือน บริเวณแนวสายไฟฟ้า ใกล้แหล่งเชื้อเพลิง ควรจุดในที่โล่งแจ้ง ห่างจากวัสดุติดไฟง่าย เพื่อป้องกันการระเบิดและเกิดเพลิงไหม้

- **ไม่จุดประทัดในลักษณะเสี่ยงอันตราย** โดยไม่โยนประทัดที่จุดไฟแล้วใส่กลุ่มคน ไม่ดัดแปลงประทัดให้มีแรงอัดสูงหรือเสียงดังผิดปกติ รวมถึงไม่ยื่นศีรษะ แขน หรือขาเข้าใกล้ประทัดที่จุดไฟแล้ว

- **ออกห่างจากบริเวณที่จุดประทัดในระยะไม่ต่ำกว่า 10 เมตร** ไม่เข้าใกล้ประทัดที่จุดไฟแล้ว เพราะอาจได้รับอันตรายจากสะเก็ดไฟ

เตือนใจ

กรณีประทัดจุดไม่ติดหรือดับก่อนระเบิด ห้ามจุดซ้ำในทันที ให้ทิ้งไว้ประมาณ 15 นาที ค่อยนำมาจุดซ้ำ เพื่อป้องกันประทัดระเบิด

รู้หลัก อพยพหนีไฟ ปลอดภัย

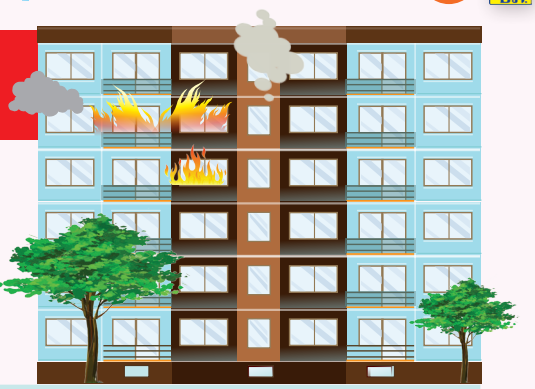

...ลดเสี่ยงสำลักควัน – ไฟคลอกเสียชีวิต

การสำลักควันไฟและไฟคลอก เป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้ประสบเหตุเพลิงไหม้เสียชีวิต เนื่องจากไม่มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตนเมื่อเกิดเพลิงไหม้และการอพยพหนีไฟ เพื่อความปลอดภัย กระทรวงมหาดไทย โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) ขอแนะข้อควรปฏิบัติเพื่อเอาตัวรอดจากเหตุเพลิงไหม้ ดังนี้

รู้วิธีปฏิบัติตนเมื่อเกิดเพลิงไหม้ ...เอาตัวรอดปลอดภัย

- **ตั้งสติและไม่ตื่นตระหนก** พร้อมประเมินการลุกลามของไฟ จะได้แก้ไขสถานการณ์ทันท่วงที

เพลิงไหม้เล็กน้อย

- ใช้ถังดับเพลิงควบคุมไฟในเบื้องต้น
- แจ้งหน่วยดับเพลิงมาระงับเหตุไฟไหม้

เพลิงไหม้รุนแรง

- ตะโกนหรือกดสัญญาณเตือนเพลิงไหม้
- อพยพออกจากพื้นที่เพลิงไหม้ทันที
- แจ้งหน่วยดับเพลิงมาระงับเหตุไฟไหม้

- **ใช้มือสัมผัสผนังหรือลูกบิดประตูก่อนออกจากห้อง** เพื่อประเมินสถานการณ์ในเบื้องต้น

หากไม่ร้อน

- เปิดประตูออกไปช้าๆ
- อพยพไปตามเส้นทางหนีไฟที่ปลอดภัย

หากมีความร้อนสูง

- ห้ามเปิดประตู เพราะมีเพลิงไหม้บริเวณใกล้เคียง
- ใช้ผ้าชุบน้ำอุดตามช่องปิดพัดลมระบายอากาศและเครื่องปรับอากาศ
- แจ้งหน่วยดับเพลิงและส่งสัญญาณให้ผู้อื่นทราบ

5 ข้อควรรู้อพยพหนีไฟ

...ปลอดภัยจากเพลิงไหม้

1 **ใช้ผ้าชุบน้ำปิดจมูกและปาก** เพื่อป้องกันการสูดดมควันไฟ ทำให้หมดสติและเสียชีวิต

2 **หมอบคลานต่ำหรือย่อตัวใกล้ระดับพื้น** เนื่องจากอากาศบริสุทธิ์อยู่เหนือระดับพื้นไม่เกิน 1 ฟุต

3 **อพยพไปตามเส้นทางที่ปลอดภัย** ซึ่งอยู่ใกล้ประตูหรือทางออกฉุกเฉินมากที่สุด

4 **ใช้บันไดหนีไฟในการออกจากอาคาร** เนื่องจากมีช่องระบายอากาศ จึงช่วยลดการสูดดมควันไฟเข้าสู่ร่างกาย

5 **ไม่ใช้บันไดภายในอาคารอพยพหนีไฟ** เพราะควันไฟและเปลวเพลิงลอยตัวขึ้นมาปกคลุม จึงเสี่ยงต่อการสำลักควันไฟเสียชีวิต

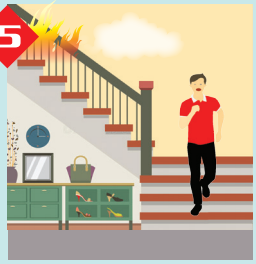

5 ข้อห้ามปฏิบัติ

เมื่อเกิดเพลิงไหม้...ลดเสี่ยงเสียชีวิต

1. **ห้ามใช้ลิฟต์ในการอพยพหนีไฟ** เพราะไฟฟ้าจะดับ ทำให้ติดอยู่ภายในลิฟต์และขาดอากาศหายใจเสียชีวิต
2. **ห้ามเข้าไปในบริเวณที่เป็นจุดอับของอาคาร** เพราะยากต่อการช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่
3. **ห้ามหนีไฟเข้าไปอยู่ในห้องน้ำ** เพราะปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการดับไฟ ทำให้ถูกไฟคลอกเสียชีวิต
4. **ห้ามขึ้นไปชั้นบนหรือดาดฟ้าของอาคาร** เพราะไฟจะลุกลามจากชั้นล่างขึ้นสู่ชั้นบน ยกเว้นไม่สามารถลงสู่ชั้นล่างของอาคาร
5. **ห้ามกลับเข้าไปในพื้นที่เกิดเพลิงไหม้** เพราะจะได้รับอันตรายจากการถูกไฟคลอกหรืออาคารถล่มทับ

รู้ไว้ปลอดภัย...ลดเสี่ยงไฟคลอก

กรณีไฟลุกลามติดเสื้อผ้า

- รีบถอดเสื้อผ้าที่ติดไฟออก
- นอนราบกับพื้นและกลิ้งตัวไปมาให้ไฟดับ
- ห้ามวิ่งไปมาอย่างเด็ดขาด เพราะไฟจะลุกลามเร็วขึ้น

กรณีติดอยู่ในอาคาร

- โทรศัพท์แจ้งเจ้าหน้าที่ พร้อมระบุตำแหน่งที่ติดอยู่
- ใช้ไฟฉาย โบกผ้า หรือเป่านกหวีด เพื่อขอความช่วยเหลือจากผู้ที่อยู่ภายนอกอาคาร

เรียนรู้หลักขับรก - แก้ไขเหตุรถเสียบน ทางด่วน อย่างปลอดภัย...ลดเสี่ยงอุบัติเหตุรุนแรง

หมายเลขโทรศัพท์ แจ้งรถเสียบนทางด่วน

- **ทางด่วนของการทางพิเศษแห่งประเทศไทย สายด่วน 1543** ศูนย์บริการผู้ใช้ทางด่วนพิเศษ 1543
- **เส้นทางมอเตอร์เวย์ สายด่วน 1586** กรมทางหลวง 1586
- **เส้นทางดอนเมืองโทลล์เวย์ สายด่วน 1233** บริษัท ทางยกระดับดอนเมือง จำกัด (มหาชน) 1233
- **กรณีไม่สามารถใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่** ให้ใช้โทรศัพท์ฉุกเฉินบนทางด่วน ซึ่งติดตั้งทุกระยะ 0.5 - 1 กม.

ทางด่วน เป็นเส้นทางที่ผู้ขับขี่สามารถใช้ความเร็วสูงกว่าถนนทั่วไป จึงเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุรุนแรง ทำให้ผู้ประสบเหตุได้รับบาดเจ็บสาหัสถึงขั้นเสียชีวิตได้ เพื่อความปลอดภัย กระทรวงมหาดไทย โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) ขอแนะข้อควรปฏิบัติในการขับรถบนทางด่วนและการแก้ไขเหตุฉุกเฉินกรณีรถเสียบนทางด่วน ดังนี้

การขับรถบนทางด่วน

การขับรถ

- **หมั่นสังเกตเครื่องหมายจราจร** อาทิ ป้ายเตือน ป้ายบอกทาง ป้ายจำกัดความเร็ว พร้อมปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

- **เพิ่มความระมัดระวังในการขับรถเป็นพิเศษ** โดยเฉพาะทางขึ้น – ลงทางด่วน ทางเบี่ยง ทางแยกรูปตัว Y

- **ใช้ความเร็วตามป้ายจำกัดความเร็ว** จะช่วยลดความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ
- **เว้นระยะห่างจากรถคันหน้าให้มากกว่าปกติ** อย่างน้อย 30 เมตร หรือประมาณ 2 - 3 ช่วงคันรถ
- **ไม่ขับชิดท้ายรถคันหน้ามากเกินไป** จะได้มีระยะในการหยุดรถอย่างปลอดภัย
- **ไม่หยุดรถกะทันหัน** เพราะรถที่ขับตามหลังอาจหยุดไม่ทัน ทำให้ถูกชนท้ายได้

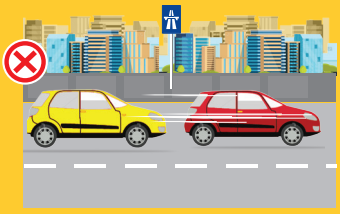

การใช้ช่องทาง

- **ไม่แซงหรือเปลี่ยนช่องทางในระยะกระชั้นชิด** โดยให้สัญญาณไฟล่วงหน้าในระยะไม่ต่ำกว่า 60 เมตร
- **ไม่ขับรถช้าในช่องทางขวา** เพราะเป็นช่องทางสำหรับรถที่ใช้ความเร็วสูง
- **ไม่ขับแซงในช่องทางซ้าย** เพราะเป็นมุมที่ผู้ขับขี่มองไม่เห็นเส้นทาง ทำให้เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ
- **ไม่ขับรถบนไหล่ทาง** เพราะหากมีรถจอด จะเปลี่ยนช่องทางไม่ทัน ทำให้เกิดอุบัติเหตุได้

อุปกรณ์ฉุกเฉินเพิ่มจุดสังเกตเมื่อรถจอดเสีย

- **กรวยยางสีส้มหรือป้ายสามเหลี่ยมสะท้อนแสง** สำหรับวางด้านหน้าและหลังรถ

- **ไฟฉาย** สำหรับเป็นไฟส่องสว่างเตือนผู้ขับรถคันอื่นในเวลากลางคืน

- **เสื้อกั๊กสะท้อนแสง** สำหรับสวมใส่ให้ผู้ขับรถคันอื่นมองเห็นได้ชัดเจนในระยะไกล

การแก้ไขเหตุฉุกเฉินกรณีรถเสียบนทางด่วน

- **จอดรถชิดไหล่ทางด้านซ้ายให้มากที่สุด** เพื่อป้องกันอุบัติเหตุเฉี่ยวชนหรือชนท้าย
- **เปิดสัญญาณไฟฉุกเฉินตลอดเวลา** เพื่อเตือนผู้ขับรถคันอื่นให้เพิ่มความระมัดระวัง

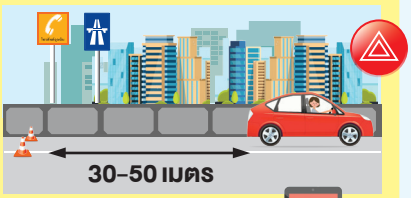

- **โทรศัพท์แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** พร้อมให้ข้อมูลในเบื้องต้น
  - จุดที่รถจอดเสีย โดยสังเกตจากขอบทางหรือสถานที่ใกล้เคียง
  - เส้นทางการเดินรถ ซึ่งรถกำลังมุ่งหน้าไป
  - สาเหตุหรืออาการของรถ อาทิ ยางแตก หม้อน้ำรั่ว เครื่องยนต์ขัดข้อง

- **วางกรวยยางสีส้มหรือป้ายสามเหลี่ยมสะท้อนแสง** ด้านหน้าและหลังรถ ห่างจากรถในระยะไม่ต่ำกว่า 30 - 50 เมตร
- **เปิดฝากระโปรงท้ายรถ** เพื่อให้ผู้ขับรถคันอื่นมองเห็นในระยะไกลว่ามีรถจอดเสีย

ข้อควรปฏิบัติเพื่อเพิ่มความปลอดภัยกรณีรถเสียบนทางด่วน

- **นั่งอยู่ในรถพร้อมคาดเข็มขัดนิรภัย** ในระหว่างรอความช่วยเหลือ

- **ไม่ออกมานอกรถโดยไม่จำเป็น** เพราะอาจถูกรถเฉี่ยวชนและกระเด็นตกจากทางด่วน

- **กรณีออกมานอกรถ** ให้อยู่ในพื้นที่ปลอดภัย ห่างจากถนนหรือบริเวณที่มีแบริเออร์กั้น

ช่วงฤดูหนาวต่อเนื่องฤดูร้อน หลายพื้นที่ของประเทศมักประสบปัญหาไฟป่า และวิกฤตหมอกควัน ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิต สุขภาพอนามัย เศรษฐกิจ และระบบนิเวศ รวมถึงทัศนวิสัยในการสัญจร รัฐบาลจึงได้สั่งการให้กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.) โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) กระทรวงมหาดไทย บูรณาการกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด ดำเนินการป้องกันไฟป่าและแก้ไขปัญหาหมอกควันเชิงรุกในมิติพื้นที่อย่างรอบด้าน

ปภ. ขับเคลื่อน "4 มาตรการเชิงพื้นที่ 5 มาตรการบริหารจัดการ" ป้องกันไฟป่าและแก้ไขปัญหาหมอกควัน

เตรียมพร้อมรับมือไฟป่าและแก้ไขปัญหาหมอกควัน

โดยจัดตั้งคณะทำงานติดตามสถานการณ์ภัย ทำหน้าที่ตรวจสอบพื้นที่เสี่ยงไฟป่าและพื้นที่การเกษตรที่มีการเผา พร้อมวิเคราะห์แนวโน้มการเกิดไฟป่าและหมอกควัน รวมถึงเตรียมแผนเผชิญเหตุให้สอดคล้องกับสภาพความเสี่ยงภัย และบริบททางสังคม โดยระบุช่วงเวลา พื้นที่ภารกิจ และหน่วยงานรับผิดชอบอย่างชัดเจน

ปฏิบัติการเข้มข้นภายใต้ "4 มาตรการเชิงพื้นที่ 5 มาตรการบริหารจัดการ"

4 มาตรการเชิงพื้นที่

1 พื้นที่ป่าสงวน / ป่าอนุรักษ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยรับผิดชอบ โดยจัดกำลังเจ้าหน้าที่และอาสาสมัครในการลาดตระเวน เฝ้าระวังไฟป่า และจัดทำแนวกันไฟ รวมถึงกำหนดกติกาชุมชนห้ามเผาป่า และประกาศเขตพื้นที่ห้ามเผา

2 พื้นที่เกษตรกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นหน่วยรับผิดชอบ โดยควบคุมการเผาให้เป็นไปตามช่วงเวลาที่แต่ละพื้นที่กำหนด รวมถึงรณรงค์การไถกลบ และส่งเสริมการใช้สารย่อยสลายแทนการเผา อีกทั้งจัดอาสาสมัครเฝ้าระวังการลักลอบเผาในพื้นที่การเกษตร

3 พื้นที่ชุมชน / เมือง จังหวัด อำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดกติกาชุมชน โดยใช้กลไกประชารัฐในการป้องกันและเฝ้าระวังการเผา พร้อมจัดชุดปฏิบัติการประจำตำบล/หมู่บ้าน ชี้แจงมาตรการป้องกันไฟป่าและแก้ไขปัญหาหมอกควัน

4 พื้นที่ริมทาง กระทรวงคมนาคม เป็นหน่วยรับผิดชอบในการจัดกำลังลาดตระเวนและเฝ้าระวังการเผา พร้อมตัดหญ้า กำจัดเศษวัสดุและใบไม้แห้งบริเวณพื้นที่ริมทางสำหรับเป็นแนวกันไฟ

5 มาตรการบริหารจัดการ

1 นำระบบบัญชาการเหตุการณ์เป็นกลไกจัดการไฟป่าและหมอกควัน จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัดและอำเภอ เพื่อให้การอำนวยการ สั่งการ ระดมสรรพกำลังและทรัพยากรในการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันมีเอกภาพ

2 สร้างความตระหนักและส่งเสริมการมีส่วนร่วม ประชาสัมพันธ์ผลกระทบจากไฟป่าและหมอกควัน รวมถึงมาตรการห้ามเผาป่าและพื้นที่การเกษตร อีกทั้งจัดกิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมป้องกันไฟป่าและปัญหาหมอกควัน

3 มุ่งเน้นการลดปริมาณเชื้อเพลิง จัดทำแนวกันไฟและควบคุมการเผา พร้อมส่งเสริมการใช้สารหมักชีวภาพย่อยสลายตอซัง และนำวัสดุทางการเกษตรแปรรูปเป็นอาหารสัตว์ รวมถึงเฝ้าระวังการลักลอบเผาในเขตรอยต่อชุมชนกับพื้นที่ป่า

4 บังคับใช้กฎหมายกับผู้ลักลอบเผา โดยจับกุมดำเนินคดีอย่างเคร่งครัดกับผู้ลักลอบเผาในพื้นที่ป่า พื้นที่การเกษตร พื้นที่ชุมชน และพื้นที่ริมทาง

5 แก้ไขปัญหาในรูปแบบประชารัฐ บูรณาการทุกภาคส่วนร่วมป้องกันไฟป่าและแก้ไขปัญหาหมอกควันในพื้นที่ ด้วยการกำหนดกติกาห้ามเผา และจัดตั้งกองทุนแก้ไขปัญหาไฟป่า

กำหนดมาตรการลดผลกระทบต่อการสัญจรทางอากาศ

โดยให้จังหวัดที่มีท่าอากาศยานประสานงานกับศูนย์ควบคุมการบิน เพื่อรายงานสภาพอากาศ และสถานการณ์หมอกควัน รวมถึงวางแผนรองรับเหตุฉุกเฉินกรณีหมอกควันส่งผลกระทบต่อทัศนวิสัยในการบิน

ทั้งนี้ กระทรวงมหาดไทย โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) ได้บูรณาการป้องกันไฟป่าและแก้ไขปัญหาหมอกควันเชิงรุกในมิติพื้นที่อย่างเข้มข้นและรอบด้าน ตามแนวทาง "4 มาตรการเชิงพื้นที่ 5 มาตรการบริหารจัดการ" มุ่งคุมเข้มไม่ให้มีการเผาในพื้นที่เสี่ยงและวางแนวทางจัดการเชื้อเพลิงให้เหมาะสมกับสภาพความเสี่ยงภัย เพื่อควบคุมปัญหาไฟป่าและวิกฤตหมอกควันให้เป็น "ศูนย์"

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย
กองเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ฝ่ายประชาสัมพันธ์
3/12 ถนนอู่ทองนอก แขวง / เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทรศัพท์ / โทรสาร : 0-2243-0674 0-2243-2200

สายด่วนนิรภัย 1784
ป้องกันภัย เชิงรุก บรรเทาทุกข์ เมื่อเกิดภัย
www.disaster.go.th